

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion Philostorgiu Kai Theodōru

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XIII. De Justina Valentiniani uxore, deque insidiis ab ea structis Ambrosio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

non nomen Deorum, sed Dei, nobis ostenditur atq; indicatur, ut credamus quia in Patre & Filio & Spiritu Sancto solum baptizamur, non in Archangelorum nominibus aut Angelorum, quomodo haeretici, aut Judæi, aut etiam Gentiles dementes faciunt. Hæc est ergo salus Christianorum, ut credentes Trinitati, id est, Patri & Filio ac Spiritui Sancto, & in eam baptizati, veram solumque divinitatem, potentiam, majestatem & substantiam ejusdem sine dubio credamus.

θεῶν ὀνόματα, ἀλλὰ τῆς θεότητος ἐνδείκνυται καὶ σημαίνει, ἵνα πιστώσωμεν ὅτι εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα βαπτίζομεθα, καὶ ἐχθροὶ τῶν ἀρχαγγέλων ἢ ἀγγέλων ὀνόματα, ὡς οἱ αἰρετικοὶ, ἢ ὡς ἰουδαῖοι ἢ ἔθνηκοι σαρφρονουῦτες. αὐτὴ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐστίν, ὡς ἐπισημαίνει τῆς τριάδος, τὸ ἐστὶ τὸ πατερι καὶ τὸ υἱὸ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ βαπτίζομεθα εἰς τὴν αὐτὴν μίαν θεότητα καὶ δυναστείαν καὶ θεότητα, καὶ εἶσαν, ἐν αὐτὸν πνεύματι.

CAP. XII.

De interitu Gratiani, & de Maximi Tyrannide.

Sed hæc quidem gesta sunt superflite adhuc Gratiano, qui bello strenuus & civitates moderate regens, cum tandem per insidias interiret, nullis relicis liberis, qui Imperio succederent, sed soloatre superflite admodum puero, qui Patri erat cognominis: Maximus quidam contempta Valentiniani adolescentiâ, Occidentis Principatum invasit.

B

Κεφ. ιβ'.

Περί τῆς χειρὸς τῆς τελουμένης καὶ τῆς μαζῆς τῆς τυραννίδος.

Τὰτα μὲν ἐν χειρὶ τῆς τελουμένης ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἐν τε πολέμοις ἀριστέων, καὶ τὰς πόλεις σωφρονῶς τε καὶ δικαίως ἰθύνων, ἐξ Ἰππευλῆος ἐτελευτήσας, παύσας μὲν ἐκαταλιπὼν κληρονόμος τῆς βασιλείας, ἀδελφὸν δὲ κομιδῆν νεὸν ὀμώουμον πατέρα, μάλιστα τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀφροσύνην νεότητι, ἤρπαξε τὴν τῆς ἐπιστομῆς γεμοσίαν.

CAP. XIII.

De Justina Valentiniani uxore, deque insidiis ab ea structis Ambrosio.

Per idem tempus Justina, uxor quidem majoris Valentiniani, junioris autem mater, Arianæ doctrinæ semina quæ jam pridem susceperat, filio suo patefecit. Nam cum ardorem fidei viri sui probe nosset, quamdiu is vixit, semper ipsa latere studuerat. Sed eo mortuo, cum animum filii sui tenerum ac flexibilem cerneret, fraudem suam fidentiùs proferre cœpit. Ille matris monita sibi utilia esse arbitratus: illecebras enim naturæ duntaxat spectans, hamum lethalem minime cernebat. Primò omnium Ambrosio his de rebus locutus est; ratus si illum in suam sententiam pertraxisset, aliis facile se idem perluaturum. Verum Ambrosius paternam ei pietatem in memoriam revocavit, hortatusque est ut quam acceperat hæreditatem, inviolatam servaret. Præterea utriusque dogmatis discrepantiam ei ostendit, & quo pacto alterum quidem cum Domini doctrina & Apostolorum prædicationibus consentiret: alterum v. proflus contrarium esset legi; repugnaret spirituali. Adolescens verò, utpote adolescens, & à matre in fraudem inducta stimularus,

C

Κεφ. ιγ'.

Περί ἰουστίνης τῆς ἐλευθεριανῆς γαμῆτος, καὶ τῆς κατὰ ἀμβρόσιο γερουσίας ἐπιβουλῆς.

Καὶ ἐκεῖνον δὲ τὸν χρόνον, ἰουστίνῃ ἡ ἐλευθεριανῆ μὲν ἔμεγαλε γαμῆτι, ἔδειξε μῆτηρ, ἀπάλαιτῆς ἀρξάντικῆς διδασκαλίας ἐδέξατο σπέρματι, δηλὰ σπεροῦ καὶ τῆς παιδείας μὲν ἰσομορφῶς τὸ φερμὸν ἐπισταμένη τῆς πίστεως, λαθεῖν ἀπαντὰ τὸν χρόνον ἐσπέρσασε. Ἐπὶ παιδὸς τὸ τῶν φρενῶν ἀπαλὸν καὶ ευεκόθω μὲν, προσενεγκεῖν τὴν ἐξαπάτην ἐθάρρησεν. ὅτι τῆς μητρὸς τῆς ὑποθήκας ὀνησιφόρος ὑπολαβὼν εἰς γὰρ τὸ φύσει δέλεα δλοελέπων, τὸ θανάτηφόρον ἀγκιστρὸν ἐχ' ἑώρα. ἀμβρόσιο πρῶτω τῶν ἀδελφῶν προσεήνοχε λόγου ἐξέμυθος εἰ τὸν μεταπέθει, τῶν ἄλλων ἰουστίνῃ ἀνπερίσεαξ. ὅτι τῆς πατρὸς ἀνεμίμητος εὐσεβείας, καὶ τὸν κληρὸν παρεκάλεσεν φυλάττειν, ὃν παρέλαβεν, ἀσυλον. ἐδίδασκε καὶ ἐπὶ τῶν δόγματων διαφορὰν, καὶ ὅπως τὰ μὲν, τῆς πνευματικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν λόγων ὁμοίων συμβαίνῃ κηρύττειν, τῆς ἀντικρῆς ἐναντίας, καὶ τῆς πνευματικῆς νομοθεσίας μαχομένη. ὅτι νεοσύστατος δὴν ἐστὶν, καὶ τῆς μητρὸς ἠπατημένης ἐπιβουλῆς.

ἄλλοι δὲ μόνον ἐπεσσίετο τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ καὶ θυμῷ πλήρης ἐγένετο, καὶ λόγοις ὀπλι-
τηῶν τε καὶ πελάτων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπι-
βόλους ἐκύκλωσε. ἐπειδὴ δὲ τὸν μέγιστον ἐκείνων
δρακίνα ἐδένεδεδίξατο τῆν ὑπὸ αὐτῷ ὑπομέ-
νων μορμολύκεια ἧδ' ὑπέλαβε ταῦτα, με-
ρα κυλλίους ὑπὸ τινων περὶ φερρόμυρα τότε
δὴ χαλεπῆνας, περὶ φανῶς αὐτὸν ἐκέλευσε
τῆν ἱερῶν ἐξωβήσασθαι ἀφ' αὐτῶν. ὁ δὲ, ἐκὼν μὲν
ἐφη τὸτο ἐδράσω, ἐδὲ περὶ δόσω τοῖς λυ-
κοῖς τὸν τῆν περὶ δάτων σηκὸν, ἐδὲ τοῖς βλασ-
φημοῖσι τὸν θεῖον ὡς δαδῶσω νεῶν· ἀλλ' εἴ τι
κτεῖναι δοκεῖ, ἐνδον ἐπένεγκε μοι τὸ ξίφος ἢ
τὴν αἰχμὴν. ἀσπασίως ἧδ' ἐδέξομαι τὴν
τοιαύτην σφαγήν.

Κεφ. ιδ'.

Περὶ τῶν παρὰ μαξιμου τῷ τυραννὶ ἐαλυττιανῷ τῷ
τῷ δὴ λαοθῆται.

Χρόνος δὲ συγγῆ τρεῖς μὲν, μετὰ θηκε
ἄλλοι δὲ μόνον ἐπεσσίετο τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ καὶ θυμῷ
πλήρης ἐγένετο, καὶ λόγοις ὀπλιτηῶν τε καὶ πελάτων
τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιβόλους ἐκύκλωσε. ἐπειδὴ δὲ
τὸν μέγιστον ἐκείνων δρακίνα ἐδένεδεδίξατο τῆν ὑπὸ
αὐτῷ ὑπομένων μορμολύκεια ἧδ' ὑπέλαβε ταῦτα, με-
ρα κυλλίους ὑπὸ τινων περὶ φερρόμυρα τότε δὴ χαλεπῆ-
νας, περὶ φανῶς αὐτὸν ἐκέλευσε τῆν ἱερῶν ἐξωβή-
σασθαι ἀφ' αὐτῶν. ὁ δὲ, ἐκὼν μὲν ἐφη τὸτο ἐδράσω,
ἐδὲ περὶ δόσω τοῖς λυκοῖς τὸν τῆν περὶ δάτων σηκὸν,
ἐδὲ τοῖς βλασφημοῖσι τὸν θεῖον ὡς δαδῶσω νεῶν· ἀλλ' εἴ
τι κτεῖναι δοκεῖ, ἐνδον ἐπένεγκε μοι τὸ ξίφος ἢ τὴν
αἰχμὴν. ἀσπασίως ἧδ' ἐδέξομαι τὴν τοιαύτην σφαγήν.

Κεφ. ιε'.

Περὶ τῶν παρὰ θεοδοσιου τῷ βασιλέως περὶ τῆς
γραφῆται.

Πρότερον δὲ θεοδοσιου ὁ πανδύφην-
μου βασιλέως ἔτε παρὰ τῶν βασι-
λέως περὶ ἀθῆνας καὶ παρὰ τῶν τυραννῶν γρα-
φῆται, ἐγραψεν τῷ περὶ αὐτοῦ νέω, μὴ
χρῆναι θανατῶσαι, εἰ τῷ βασιλεῖ μὴ τὸ
θεῖον, τῷ δὲ τυραννῷ τὸ κράτος σω-
ζομεται. τῆν ἧδ' ἀπιστία ἀποπολέμηκε μὲν
ὁ βασιλεὺς ὁ δὲ τυραννῷ ἐπέκρησε. καὶ
ὁ μὲν ταῦτῳ περὶ ἐμυρῶν, ἀποδιδράσκει
γυμνός· ὁ δὲ ταῦτῳ καὶ ἀποπλισμένῳ, τῷ γε-
γυμνωμένῳ κρατεῖ τῆν ἧδ' ἀπιστία. ἔδ' οὐ ταύ-
της συνέσι νομοθέτης ταῦτα μὲν ἐν ἐκάς ὄν

A verba Ambrosii non modo non admi-
sit, verum etiam ira exarsit; levisque &
gravis armaturæ militibus Ecclesiæ
ambitum circumsepfit. Sed cum nihil
eorum, quæ ab ipso facta erant, fortissi-
mum virum terruisset: pro larvis enim
cuncta ducebat, quæ pueris à quibus-
dam objici solent: tandem indignatus,
palam ei mandavit ut extra vestibulum
Ecclesiæ prodiret. Verum Ambrosius:
Ego, inquit, mea sponte id non faciam,
nec ovium septa lupis prodam, nec Dei
templum blasphemantibus tradam.
Sed si tibi libitum est occidere, intus
ensem vel hastam in me adige. Li-
benter enim hujusmodi mortem ex-
cipiam,

CAP. XIV.

De iis, quæ Maximus tyrannus Valentiniano
juniori scripsit.

Cum jam multum temporis in his
tereretur, certior factus est Maxi-
mus de rebus, quæ contra egregium ve-
ritatis præconem tentabantur. Scripsit
itaque litteras ad Valentinianum, qui-
bus eum hortabatur, ut pietati bellum
inferre desisteret, monebatque ne pa-
ternam religionem proderet. Adjecit
etiam minas belli, nisi Valentinianus
morem gereret: statimque verba factis
confirmavit. Collectis enim copiis,
Mediolanum versus contendit, in qua
tum Valentinianus degebat. Qui audi-
ta Maximi expeditione fugit in Illyri-
cum, experimento ipso edoctus, quid
sibi profuissent matris consilia.

CAP. XV.

De iis, quæ à Theodosio Imperatore scripta
sunt his de rebus.

Proto Imperator Theodosius nun-
quam satis laudatus, cum ea, quæ à
Juniore Valentiniano facta, & quæ à
Maximo tyranno scripta fuerant, cogno-
visset, ad profugum adolescentem scrip-
psit: mirandum non esse, si Imperatori
quidem terror, tyranno verò robur ac-
cresceret: quippe cum Imperator pie-
tati bellum intulisset, tyrannus autem
tulisset auxilium. Itaque is quidem, qui
eam deseruit, nudus fugit: ille vero, qui
pietatis armis munitus est, nudatum vin-
cit. Pietati enim semper conjunctus est
legislator pietatis. Et hæc quidem scrip-
sit ad illum Theodosius, dum procul

E c